

מתוק מדבש

כניסת השבת – 16.09
יציאת השבת – 17.18
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 17.42
(אופק חדרה)

יום שישי בשעה 15.09 שיעור 'בואי כלה'
על פרשת השבוע: (להאזנה 03-6171111)
יעזר חי צפתיי פאתר 'קול הלבן'

שבת קודש 14.30 - שיעור 15.30 - מנחה
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה

שנה עשירית - גיליון 372
פרשת תולדות תשפ"ד

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
פסמי הכנסת 'פית יוסף' ו'אפסת אחים' אפסת אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

ולפי זה מוסבר הפסוק 'ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו' וחז"ל מבארים שעשו היה צד את יצחק בפיו שמראה כאילו הוא צדיק כיצד מעשרים תבן? מלח? וכו'... אבל לפי הביאור הנ"ל נמצא כי אהבת יצחק לעשו הביאה לצייד בפיו של יצחק כלפי הקב"ה באחרית הימים. ולנו נשאר ללמוד מכך שאין לנו לבחון שום יהודי ע"פ החיצוניות שלו כי אפילו הריקנים שבישראל הם מלאים מצוות כרימון... *מתוק מדבש!*

לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עיזים טובים (כו', ט')
הציווי 'לך נא אל הצאן' נראה מיותר לכאורה, שהרי פשוט הוא שהגדיים נמצאים בתוך הצאן?
מבאר ה'בן איש חי' זיע"א (פניני הבא"ח) בהקדים דברי התנא יהודה בן תימא (אבות ה', כ') 'הווה עז כנמר וקל כנשר ורץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים'
מידת הזריזות מצויה בקרב שלוש חיות מתוך הארבע: צבי, אריה ונשר - ראשי תיבות 'צאן' ואילו בנמר יש את מידת העזות שהיא לא בהכרח קשורה לעניין של זריזות. רבקה ציוותה את יעקב למהר ולהזדרז לעשות את מצוותה בלי שום עיכוב, על כן רמזה לו 'לך נא אל הצאן' שילמד מה'צאן' (צבי, אריה, נשר) את מידת הזריזות, ובה ישתמש כדי להביא ולעשות את רצונה במהירות על מנת שיקדים את עשיו ויזכה הוא בברכות... *מתוק מדבש!*

ופצניין 'מתוק' מילתא דגדיחותא
יהודי הציץ לחתונה ורואה שתי דלתות האחת: 'כניסה' ו'אפסת' השנייה 'כניסה לאורחים' הוא נכנס בדלת לאורחים ורואה שתי דלתות, האחת 'כניסה צט' מצטפות' והשנייה 'כניסה פלי מצטפות' הוא נכנס לכניסה פלי מצטפות ומוציא את מנחתו לאולגה!

ויגש וישק לו וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' (כו', כז')
רש"י - והלא אין ריח רע יותר משטף העזים אלא מלמד שנכנסה עמו ריח גן עדן
מצד שני במדרש רבה מובא ההפך המוחלט לכאורה: 'וירח את ריח בגדיו' אל תקרי בגדיו אלא בוגדיו. יצחק אבינו הריח את ריחם של אותם יהודים שבגדו כביכול באביהם שבשמים ונהגו כגויים.
לכאורה הפירושים סותרים זה את זה - רש"י מבאר שזה ריח גן עדן ואילו רבותינו מבארים שזה ריח הבוגדים?
מסביר הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א (האור לחיים): חז"ל הקדושים באים לומר לנו, כי בכל יהודי - ואפילו רחוק שברחוקים ואפילו בוגד - יש ריח גן עדן.
הוא 'בוגד' רק בחיצוניותו, כלפי חוץ - אבל בפנימיות שלו יש ריח גן עדן! *מתוק מדבש!*

סיפור מדהים - 'כ' אכמרה עבת א-כ' ימנני'
אחת המשפחות מיישובי עוטף עזה, החליטה להתחזק בשמירת שבת. במשך תקופה ארוכה, הם היו נוסעים לשבת למקום אחר בארץ, כדי לשבות באווירה מתאימה ולשמור את השבת כהלכתה. בשמחת תורה הם דווקא כן היו בבית, אבל המחבלים דילגו על ביתם. בהמשך התברר שערבי שעבד בקיבוץ ימ"ש דיווח רישומים מדויקים, כמה נפשות יש בכל בית וכו'... על הבית של אותה משפחה היה רשום: הבית הזה ריק בשבתות... ומה שהתברר בסוף זה ש:
א לא קט נמרו את העבת אכא העבת נמרה אותם!!!

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק (כה', יט')
מדוע הכפילות בפסוק? הלא אם נאמר שיצחק הוא בן אברהם ודאי שאברהם הוליד את יצחק? (וראה רש"י) הסבר נפלא הובא בשם רבי אריה יהודה לייב תאומים זצ"ל (וכל מאמינים): על הפסוק 'וה'פקד את שרה' אמר רש"י 'וסמך פרשה זו (תפילת אברהם על נשי אבימלך שילדו) לכאן ללמד שכל המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה.'
ונראה שאף יצחק זכה לפרי בטן באותה דרך, כמו ש'נאמר 'וייעתר יצחק לה' לנוכח אשתו' הוא התפלל על צרתה ולא על צרת עצמו ומיד נאמר 'וייעתר לו ה'...' לכן נאמר 'אלה תולדות יצחק בן אברהם' כיצד זכה יצחק לתולדות? התשובה היא באותה דרך שבה 'אברהם הוליד את יצחק' כשהתפלל על זולתו ונענה. *מתוק מדבש!*

ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים (כו', יט')
מהי עבודתו של אברהם אבינו? חסד. מהי עבודתו של יעקב אבינו? איש תם יושב אוהלים. ומהי עבודתו של יצחק אבינו? חופר בארות מים. למה?
שמעתי השבוע רעיון נפלא (הרב לוי ברוך שליט"א) יצחק היה חופר ומהפך בכל אדם כדי לראות את הטוב שבו. ולכן נאמר 'ויאהב יצחק את עשו'... ובהמשך הוא שולח דווקא אותו להביא לו מטעמים. למה? וכי הוא לא ידע שיעקב הוא הצדיק? התשובה: הוא בהחלט ידע אבל כאמור הוא מנסה לחפור בתוככי נפשו של עשו ולהוציא ממנו את האור ואת הטוב.
ועל זה חשבתי להוסיף בס"ד: ומה יצחק זכה בזכות זה? מובא בגמרא כי לעתיד לבוא כל הגאולה תהיה בזכות יצחק אבינו ולמה? כי בתקופת אחרית הימים הדור יהיה כל כך מגושם שלכאורה נראה ריק מתוכן ומקדושה... וכאשר הקב"ה יאמר ליצחק 'בניך חטאו לי' אזי הוא יענה לו 'ריבוננו של עולם קח את אלה שנראים לך חוטאים, תשווה אותם לעשו ותראה שלידו הם צדיקים גמורים' ואני גם את עשו הרשע קירבתי... ובזה מגיעה הגאולה.

ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה...

למה אשכל גם שניכם יום אחד (כז' מג' מה')

ויש לשאול המילה 'גם' באה לרבות. וכי היו לרבקה עוד בנים? לא! אז למה אמרה 'גם שניכם'?

מתרץ רבנו החיד"א זיע"א ב'נחל קדומים' ('אור תורה' לר' פנחס הכהן מחכמי תימן): ע"פ הסוד רבקה הייתה גלגול נשמתה של חוה, חוה הכשילה את בעלה באכילת איסור (עץ הדעת), רבקה תיקנה זאת ע"י שמנעה מבעלה אכילת איסור שהרי על הפסוק 'ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו...' (כז', לא') תירגם יונתן בן עוזיאל זיע"א 'ועיכב מימרא דה' מיניה צידא דכיא' (ה' עיכב מעשו ציד טהור) 'ואשכח כלבא חדא וקטליה' (ומצא כלב אחד והרגו) 'ועבד אף הוא מיניה תבשלין ואייתי לאבוי' (והכין ממנו תבשילים והביא לאביו...).

יוצא, אם כן, שרבקה הצילה את יצחק מלאכול איסור. לפי זה מובן נפלא - רבקה אומרת 'למה אשכל גם שניכם' בנוסף להבל שגם אותו שכלתי בגלגול הקודם... *מתוק נפש* *****

ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו ויצוהו... לא תיקח אישה

מבנות כנען (כח', א')

מסביר נפלא רבנו החפץ חיים זיע"א (הובא ב'אור הנר' לרבי נריה אטון ה"ו): התורה מדגימה כאן בפנינו כיצד ראוי לו לאב לפנות אל בנו, אם רצונו להשפיע עליו שילך בדרך הישר: עליו לנהוג כלפיו בדרכי נועם ובעדינות רבה, ולא חלילה בהתפרצויות של רוגז וכעס, המשיגות בדרך כלל תוצאות הפוכות ממה שמבקש האב.

כיוצא בכך נהג יצחק אבינו כלפי יעקב בנו. לפני שהציג באזניו את הדרישה הגדולה, שהוא דורש ממנו, פנה אליו תחילה במילים חמות והעניק לו את ברכת אב.

ורק משנוצר הקשר הנפשי העמוק והאוירה הרצויה, השמיע יצחק אבינו באוזני בנו יעקב את הבקשה המעשית: 'לא תיקח אישה מבנות כנען' *מתוק נפש*!

רציון וסיפור - י' קונה צולמו כרצא אהך

הנה אנוכי הולך למות ולמה זה לי בכורה (כה', לב')

עשו חוזר עייף ורעב ורואה את יעקב מבשל נזיד עדשים, תבשיל אבלים. הוא מבקש מיעקב 'הלעיטני נא מן האדום האדום הזה כי עייף אנכי'.

אומר לו יעקב: 'מכרה כיום את בכורתך לי' תמורת הנזיד. שואל אותו עשו: מהי הבכורה הזו? השיב לו יעקב: היא מיועדת עבור עבודת כוהנים. ומתי תהיה עבודת הכוהנים? - עוד זמן רב. אומר עשו: 'הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה'.

עשו מוכר את הבכורה, ולא נחה דעתו עד שלעג ובז לה 'ויבז עשו את הבכורה'. ומאחר ומכר את הבכורה, הוא גם הפסיד את כל הברכות. כשהתברר לו ההפסד הגדול שלו כבר היה מאוחר מדי. וכך, ברגע אחד של חולשה, בגלל תאוה של רגע - הוא מאבד את עולמו.

ואחילופין, צ"י רצא אהך se בחירה בטוב אהך יכול

לפנות את צולמו לדורות...

ובעניין זה להלן סיפור מופלא ('דורש טוב' הרב גואל אלקריף שליט"א): היה נער חרדי בשואה ששהה באחד המחנות. יום אחד הכניסוהו הנאצים לחדר, הורו לו לפשוט את בגדיו ולהיכנס למקלחת. הוא ראה בקיר פתח קטן. רגע לפני שהסיר את בגדיו הוא החליט להסתכן ולנסות להימלט מן המקום דרך הפתח שבקיר. בשל תנאי החיים במחנה הוא היה שלד מהלך, אך הוא החליט להפוך את החיסרון ליתרון. בגופו המצומק הוא השתחל דרך הפתח הקטן ונמלט החוצה. בדרך נס הוא הצליח לברוח מן המקום ולהגיע ליער. לאחר מכן הוא הצטרף לקבוצת פרטיזנים וכך שרד את השואה.

בסיום מלחמת העולם הוא עלה על אוניית מעפילים והיא הפליגה לארץ ישראל. האוניה עגנה בנמל חיפה, שם קידמו את פניהם פעילי עליה. הם הודיעו להם שעוד מעט יבוא אוטובוס וייקח אותם לאחד הקיבוצים של 'השומר הצעיר'. הוא לא שמע על 'השומר הצעיר' ולא היה לו מושג מה המשמעות שיש לכך על עתידו הרוחני.

הוא חשב בלבו: חבל על הזמן, עד שיבוא האוטובוס אלך לאיזה בית כנסת בסביבה להתפלל, ללמוד. אמרו לו: 'האוטובוס אמור להגיע, אתה עלול להפסיד אותו'.

אך הוא בשלו. נכנס לבית כנסת קרוב. אחרי תקופה ארוכה שלא למד גמרא, צפו ועלו בו רגשות עזים. הוא ניגש לארון הספרים והוציא משם כרך גמרא. פתח את הגמרא ובבת אחת צלל לתוך הסוגיה. הוא חש מתיקות עצומה ולא יכול היה להיפרד מן הגמרא.

כשסיים ללמוד חזר למקום ההתאספות של קבוצת העולים, אך התברר לו שאיחר את המועד. האוטובוס הגיע מזמן והסיע את כל הקבוצה.

לא היה לו לאן לפנות. הוא חזר לבית הכנסת, שם פגש יהודי חרדי וסיפר לו שאיחר את האוטובוס שעשה את דרכו לקיבוץ, תוך שהוא הוא נוקב בשם הקיבוץ.

כששמע היהודי את שם הקיבוץ, אמר לו: 'דע לך, משמים הצילו אותך! זה קיבוץ של השומר הצעיר. אילו היית מגיע לשם, מהר מאוד היית עוזב את הדת'. והוסיף: 'בוא איתי, אני אדאג לך למקום מתאים'.

הוא נסע אתו לירושלים והכניסו לשיבת חברון. הנער הצעיר פליט השואה נעשה בחור ישיבה. הוא גדל בתורה ונהיה אב בית דין.

חוט השערה הבדיל בין שני מסלולי חיים קוטביים כל כך. מה הביא אותו להיות גדול בתורה ואב בית דין ולא קיבוצניק חילוני? כמה דקות של לימוד. היה חבל לו על הזמן עד שיגיע האוטובוס והוא ניצל את הזמן ללימוד, ומן השמים דאגו לו שהלימוד הזה יהיה פתח וכניסה לעולמה של תורה בארץ ישראל.

י' מאכאך את צולמו בעצה אהת, וי' קונה את צולמו בעצה אהת...

אחים יקרים! בכל צומת דרכים העומדת בפניכם תשתדלו תמיד לבחור בטוב - לעולם לא תתחרטו על כך!!!
ומי יודע? - כמה דורות יודו לכם על כך

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום ומבורך!

לענין: אבי מורי ממוס בן ג'זרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל רבי נסים אלמליח בן אסתר זצ"ל / מורד חמי ר' עמרם בן רחל ז"ל יעקב בן רבקה ז"ל / תמר בוארון בת מוזל ז"ל / יחזקאל מצלואי בן רחל ז"ל מימון טפירו בן מוזל טוב ז"ל / רחל (רשל) בת נעמימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להצלחת: מכלוף מיכאל בן לואיז - רפ"ש / דקל מלכה - להצלחה אורי ישראל - רפ"ש / סוזן בת ימנה - רפ"ש דוריאן הודיה בת נעמי ונועם חן בת שולה - רפואה שלימה אהרון בן מסעודה - רפ"ש